

BAB III

MÉTODEU PANALUNGTIKAN

3.1 Desain Panalungtikan

Ieu panalungtikan téh kagolong kana panalungtikan kualitatif. Ari panalungtikan kualitatif nyaéta panalungtikan anu ditujukeun pikeun ngadéskrripsikeun jeung nganalisis fénoména, kajadian, aktivitas sosial, sikap, kapercayaan, persépsi, pamikiran hiji jalma sacara individual atawa kelompok (Sugiyono, 2012, kaca. 60).

Nurutkeun Moloeng (2011, kaca. 6) panalungtikan kualitatif miboga maksud pikeun maham kana fénoména ngeunaan naon-naon anu kaalaman ku panalungtik (subyéék penelitian), misalnya ngeunaan paripolah, persépsi, motivasi, jsb., sacara holistik tur ngaliwatan cara déskripsi dina wangun kekecapan jeung basa ngaliwatan kontéks anu husus ogé alamiah ku cara ngamangpaatkeun rupa-rupa métodeu.

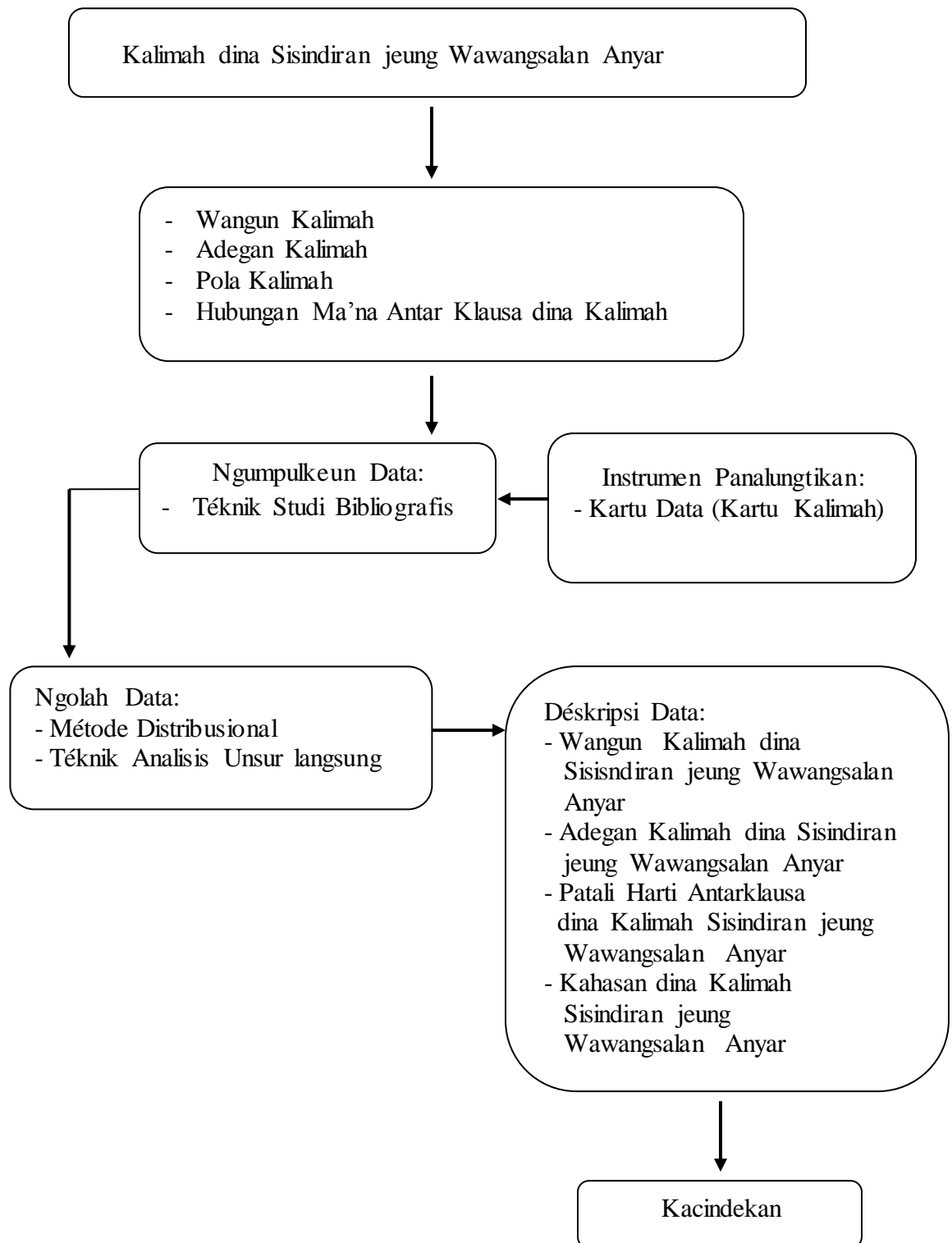
Saluyu jeung pamarekan kualitatif, dina ieu panalungtikan digunakeun métodeu déskriptif. Métodeu déskriptif nyaéta métode panalungtikan anu ditujukeun pikeun ngadéskrripsikeun atawa ngagambarkeun fénoména- fénoména nu aya, boh fénoména anu sifatna alamiah boh hasil rékayasa manusa. Ieu métodeu nyieun atawa nyusun kajian ngeunaan wangun, aktivitas, karakteristik, parobahan, hubungan, sasaruuan, bébédaan jeung fénoména- fénoména lianna. Dina métodeu déskriptif, data anu dikumpulkeun mangrupa kekecapan jeung gambar, lain mangrupa angka-angka. Sakabéh hal anu dikumpulkeun kamungkinan bisa jadi konci kana naon rupa nu geus ditaliti (Sukmadinata, 2012, kaca. 72).

Pikeun méré gambaran, kumaha derna narjamahkeun pamarekan jeung métodeu anu geus dipilih, ieu panalungtikan téh kudu ditangtukeun desainna. Nurutkeun Nazir (2011, kaca. 84) desain panalungtikan nyaéta sakumna prosés nu diperlukeun dina ngalaksanakeun panalungtikan. Ku lantaran kitu, panalungtikan perkara kalimah dina sisindiran jeung wawangsalan anyar didesain saperti dina bagan ieu di handap:

Hena Sumarni, 2016

*KALIMAH DINA SISINDIRAN JEUNG WAWANGSALAN ANYAR KARYA DÉDY WINDYAGIRI
(ULIKAN STRUKTUR JEUNG SEMANTIK)*

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

Bagan 3.1: Desain Panalungtikan

Dumasar kana bagan di luhur, ulikan ngeunaan adegan kalimah basa Sunda dina sisindiran jeung wawangsalan anyar jadi puseur dina ieu panalungtikan. Kalimah basa Sunda dina sisindiran jeung wawangsalan anyar dianalisis ngaliwatan kajian struktural pikeun meunangkeun gambaran kumaha wangun kalimahna jeung adegan kalimahna. Ari harti unsur-unsur kalimahna dianalisis ngaliwatan kajian semantis. Satuluyna dipaluruh sacara gemet kahasan jeung kaistiméwaan adegan kalimah dina sisindiran jeung wawangsalan anyar katut patali harti antarklausana.

3.2 Sumber Data

Sumber data ieu panalungtikan nyaéta buku *Sisindiran jeung Wawangsalan Anyar* karangan Dédy Windyagiri anu dipedalkeun ku Penerbit PT. Kiblat Utama, Bandung, citakan kahiji bulan Pebruari tahun 2011.

Buku *Sisindiran jeung Wawangsalan Anyar* karangan Dédy Windyagiri ieu kandelna 76 kaca. Warna jilidna bodas sarta latar tulisan ku warna bulao jeung oranyeu. Di tengahna aya gambar saurang jalma nu maké pakéan wayang sarta mawa gondéwa jeung jamparingna. Ukuran jeung kandelna buku teu kapaluruh. Dina kaca munggaran ditembrakeun idéntitas pangarangna, dieuyeuban deui ku pihatur ti penerbitna, anu satuluyna diwewegan ku panganteur ti pangarangna. Bagian kahiji, dina kaca 11, pangarang nepikeun kamandangna ngeunaan sisindiran jeung wawangsalan anyar, diwewegan ogé ku sababaraha tiori ti paraahli lianna ngeunaan sisindiran jeung wawangsalan.

Sisindiran anu dipidangkeun dina ieu buku ngawengku sababaraha bagian nyaéta (1) 50 sisindiran piwuruk, (2) 50 sisindiran silihasih, (3) 51 sisindiran sésébréd, (4) 1 sisindiran 6 padalisan, (5) 1 sisindiran 8 padalisan, (6) 1 sisindiran 10 padalisan, (7) 1 sisindiran 12 padalisan, (8) 1 sisindiran pupuh kinanti, (9) 1 sisindiran pupuh sinom, (10) 200 wawangsalan, (11) 5 wawangsalan pupuh kinanti, (12) 5 wawangsalan pupuh sinom, (13) 5 wawangsalan pupuh asmarandana, jeung (14) 6 wawangsalan pupuh dangdanggula.

3.3 Téknik Ngumpulkeun Data

Téknik ngumpulkeun data anu digunakeun dina ieu panalungtikan nyaéta téknik studi bibliografis. Dina panalungtikan umumna sok disebut téknik ulikan pustaka (studi pustaka, studi bibliografis). Téknik studi bibliografis bisa dipaké lamun data basa dikumpulkeun tina sumber tinulis saperti koran, majalah, jeung buku (Sudaryat, 2014, kaca. 57). Dina ieu panalungtikan téknik studi bibliografis digunakeun pikeun ngumpulkeun dokumén tinulis nu aya patalina jeung kalimah dina sisindiran jeung wawangsalan anyar.

Nurutkeun Sumarsono (2004, kaca. 73) ieu téknik mibanda kapunjulan utama dina hal waragad jeung waktu. Ngaliwatan téknik studi pustaka, data anu disayagikeun kawilang euyeub tina rupa-rupa aspék. Sajumlahing data kasebut bisa dikumpulkeun deui pikeun raraga tiori panalungtikan dina kajian anu béda jeung kajian saméméhna.

Pikeun ngumpulkeun data atawa dokumén tinulis nu aya patalina jeung kalimah dina sisindiran jeung wawangsalan anyar dilaksanakeun ngaliwatan léngkah-léngkah ieu di handap:

- 1) Observasi kana sajumlahing buku sisindiran;
- 2) Nangtukeun buku anu dijadikeun sumber data;
- 3) Nyalin sisindiran tina buku;
- 4) Nyalin kalimah dina sisindiran kana kartu data (kartu kalimah); jeung
- 5) Ngodeuan kartu data (kartu kalimah) dumasar kana sisindiran, wangun sisindiran, nomer asal sumber data jeung kaca

3.4 Instrumén Pangumpul Data

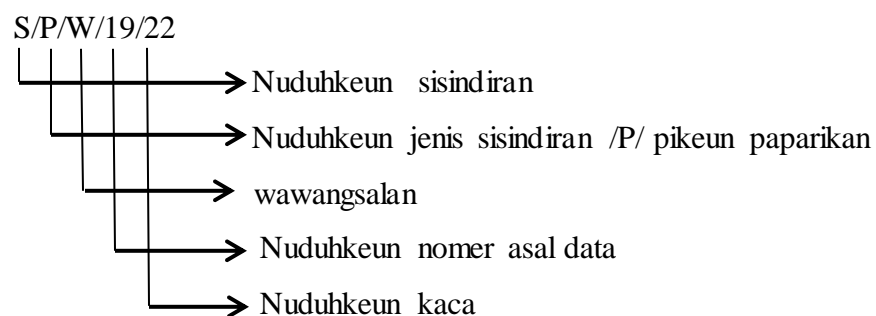
Nalika ngumpulkeun data instrumén anu digunakeun téh nyaéta kartu data atawa kartu kalimah. Kartu kalimah mangrupa instrumén pangumpul data anu digunakeun pikeun ngawewegan panalungtikan salian ti panalungtikna sorangan. Nasution (dina Sugiyono 2012, kc. 222) nétélakeun yén

Dalam penelitian kualitatif, tidak ada pilihan lain daripada menjadikan menjadikan manusia sebagai instrumen penelitian utama.
(kc. 223)

Ku lantaran kitu, nalika ngumpulkeun data, intrumén anu digunakeun téh winangun kartu kalimah. Dina kartu kalimah aya informasi ngeunaan sababaraha hal, di antarana: (1) data kalimah sisindiran jeung wawangsalan anu disusun sacara alfabétis, (2) kode data, anu ngawengku nomer urut data, jenis data (sisindiran atawa wawangsalan), nomer asal data, kaca ka sabaraha, kalimahna jeung (3) analisis datana (wangun, adegan, pola, jeung peran semantis antarklausa). Éta kartu data téh disusun saperti ieu di handap:

Nomer:
Kalimah: (kode data)
Analisis data: 1. Analisis struktur: a. Wangun kalimah b. Pola kalimah 2. Analisis semantik a. Tatali harti

Komposisi pidangan kartu di luhur baris ngawadahan data ti mimiti nomer urut data, kode data, jeung analisisna. Katerangan pikeun kode datana disusun saperti ieu:

Conto pidangan kartu data katangen saperti ieu di handap:

A - 001				
Abdi rék ka Cikapundung teu apal kiruh hilirna, abdi mah daék dicandung sok asal puguh kilirna (S/P/49/40)				
<u>Abdi rék</u>	<u>ka Cikapundung</u>	<u>teu apal hilirna</u>	<u>kiruh</u>	
J FN	K FPang	J FN	C N	
<u>Abdi mah</u>	<u>daék dicandung</u>	<u>sok asal</u>	<u>kilirna</u>	<u>puguh</u>
J FN	C FV	Konj	J FN	C V
a. Wangun kalimah: kalimah ngantét satata				
b. Pola kalimah : J + K - J + C + J + C - J + C				
c. Tatali harti : sarat				

3.5 Téknik Analisis Data

Data anu kapanggih dina ieu panalungtikan bakal dianalisis ngagunakeun métodeu distribusional anu dituturkeun ku téknik analisis unsur langsung (*immediate constituent (IC) analysis*). Dajajasudarma (2006, kc. 69) nandeskeun yén métode kajian distribusional sajalan jeung panalungtikan déskriptif dina ngawangun prilaku data panalungtikan.

Ari téknik analisis unsur langsung mangrupa hiji alat métodologi anu penting pikeun analisis sintaksis dumasar kana tiori linguistik struktural (Ba'adulu, 2005, kc. 46).

Hockett (dina Sudaryat, 2014, kc. 8) negeskeun yén téhnik analisis unsur langsung (*immediate constituent (IC) analysis*) nya éta analisis anu niténan unsur-unsur basa anu langsung ngawangun unsur saluhureunna.

Analisis unsur langsung téh mangrupa téknik dasar anu dituturkeun ku téknik (1) permutasi, (2) substitusi, (3) ékspansi, jeung (4) délisi (Sudaryanto dina Sudaryat, 2014, kc. 59). Téhnik permutasi atawa paselup téh mangrupa prosés parobahan susunan unsur-unsur kalimah. Umumna permutasi téh dilarapkeun kana prosés parobahan susunan unsur-unsur kalimah anu dianggap umum jadi

susunan nu dianggap husus. Téhnik suluran atawa substitusi dipaké pikeun niténan bagantina basa anu hiji ku unsur basa lian. Téhnik jembaran atawa ékspansi dipaké niténan hiji unsur basa dilegaan ku unsur basa lianna. Téhnik sirnaan atawa délisi dipaké lamun urang rék niténan sirnaan atawa leungitna unsur basa dina hiji wangunan atawa konstruksi. Ari téhnik interupsi dipaké pikeun mikanyaho tingkat raketna unsur-unsur basa anu diseselan unsur lianna.

Dina ngolah data dilaksanakeun ngaliwatan léngkah-léngkah di handap ieu:

- 1) Niténan deui sisindiran nu geus dikumpulkeun;
- 2) Nyieun papasingan kalimah dina sisindiran dumasar kana wangunna, pola kalimahna, jeung tatali harti antarklausana;
- 3) Nalaah adegan kalimahna;
- 4) Nganalisis kalimah dina sisindiran dumasar kana wangunna, pola kalimahna, jeung tatali harti antarklausana;
- 5) Ngadéskripsikeun hasil analisis data kalimah dina sisindiran;
- 6) Nafsirkeun hasil analisis data; jeung
- 7) Nyusun kacindekan.